

- 61 Sed deficientibus omnino tabellionis, non prohiberi notarios instrumenta conficere, tenent Did. Per. ubi proximè, Orosc. in l. 1. num. 16. de offic. Praefect. urb. Cancr. d. num. 232. vers. Ad hæc, à quibus discedit Azeved. in d. l. 19. ad fin. nec immeritò.
- 62 Nec instrumenta per notarios confecta, ubi licet, paratam merentur exequutionem, veluti in locatione decimarum, ut adnotat Azeved. in d. l. num. 8. tit. 25. lib. 4. Recop.
- 63 De notariis Imperialibus habetur expressa prohibitio, ne quis eo munere fungi audeat, penam in ipsum stabilitam, l. 21. tit. 25. lib. 4. Recop. lib. 26. tit. 3. lib. 1. Ordinam. Didac. Per. in d. l. 2. vers. Eleganter.
- 64 Addere libet, quod Tabellioni non permittitur lacerare protocollum perfectum de consensu partium, si à conventis recefferint. Pareja ex aliis de instrument. edit. tit. 1. resol. 3. §. 1. numero 55.
- 65 Præmissimus supra cum D. Covarru. instrumentum originale fide non carere, quamvis protocollum non inveniatur; quod late impugnat Pareja d. §. 1. ex num. 25. opinatus non esse adhibendam fidem, nisi amissio registri legitime probetur per illum, cui custodia incumbat: in quo nititur l. 13. tit. 25. lib. 4. Recop. quæ irrita redduntur instrumenta, si protocollum non præcedat. Deinde opponit, quod esset superflua registorum servandorum exacta cura, si absque illis publicæ scripturæ fidem mererentur. Sed facilis offertur solutio, nam aliud est protocollum non confici, & aliud non inveniri; illud ex lege vitiat instrumentum, hoc non utique. Ad secundum responderetur, ad alios plures effectus protocollum deservire, ut ad extrahendum aliud originale, si extractum pereat; ad tollendum dubium, si occurrat quoad contenta in originali, & ad similia. Igitur quoties nulla adest falsitatis suspicio, nec de illa agitur, non erit fide indignum instrumentum ex eo solum, quod protocollum non reperitur, alioqui non esset originale, & authenticum, sed exemplum, cap. 1. de fid. instrument. cum alterius adminiculo indigeat: ut assertum est supra, num. 5. Nec ommissio tabellionis in servando registro nocere debet parti, cujus interest, nec facilis est amissionis probatio, cum soleat ab ignavis famulis lacerari, clam furripi, vel etiam à muribus absumi.

SUMMARIUM.

- 1 De invocatione nominis divini in publicis instrumentis præmittenda, & num. 2.
- 3 Nomen Pontificis, aut Principis secularis exprimendum, necnon annus Pontificatus, vel Principatus, ac de aliis solemnibus jure communi, & nostro regio, remissivè.
- 4 De anno indictionis inserendo.
- 5 Annorum computatio ab aliquo memorabili eventu inchoari solet.
- 6 Annus conditi instrumenti si omittatur, illud erit irritum omni jure.
- 7 Quid hodie in Hispania.
- 8 Dies quoque, & mensis adscribendus pro forma substantiali.
- 9 Locus, scilicet oppidum, adjiciendus, & an domus.

- 10 Tertium præsentia desideratur: sed an subscriptio.
- 11 Quot testes adhibendi, & num. 12.
- 13 Subscriptionem partium utrum opus sit.
- 14 Tabellionem subscribere, signareque debeat, & num. 15.
- 16 De solemnitate papyri sigillata, qua in Hispania observatur.
- 17 Tabellio ut agnoscat contrahentes, est opus.
- 18 Quot testes valeant fidem publici instrumenti infringere, & num. seqq.
- 21 Instrumentum ut probe in judicio, qualiter producendum.
- 22 Productum ante litem contestatam, an repro- duci necesse sit.
- 23 Usurus unico capite instrumenti plura comple- duntis, num totam scripturam judicij, & parti exhibere cogatur, & num. 24.
- 25 Utrum transumptum, quod adversario datur, diem confessionis instrumenti continere debeat, aut possit.
- 26 Producentis instrumentum diversa continens ca- pitula, ut uno utatur, quæ cautela se tueri possit, ne in cæteris prejudicium reperet.
- 27 Producenti instrumentum non licet illud, in- vito adversario, retrahere.
- 28 Instrumento in judicio quando produci debeant, & num. seqq.
- 35 Procurator quando jurare valeat, quod instru- mentum fuit de novo repertum, ut produca- tur postquam in causa conclusum est.
- 37 Publica scriptura nedum facit fidem inter ipsos negotium gerentes, sed & quoad omnes: exe- cutionem tamen paratam non obtinet, nisi contra expressos in ipsa eorumque successores.

CAPUT XX.

Ad Num. 1.

Regia privilegia à Domini nomine exor- dium fumere debere, cavetur l. 2. tit. 18. part. 3. In publicis instrumentis per tabellionem conscribens id non desideratur, nec recensetur inter cæteras solemnitates quas ta- cuit lex 54. eod. tit. Est de jure communi con- troversum, an hujus sacræ invocationis defe- ctus irritum reddat publicum instrumentum, quia potius de honestate, quam de necessitate Dei nomen præponi solet? Gregor. Lop. in d. l. 2. gloss. 2. Joan. de Grassis tract. de sub- stantialibus procurat. requis. 1. num. 4. Villalob. Erar. commun. opinion. lit. 1. num. 111. Osuald. ad Donel. lib. 25. cap. 8. lit. P. Marquard. tract. de Judæis, cap. 10. ex num. 1. ubi latè, de quo Pareja de instrum. edit. tit. 1. resol. 3. §. 2. num. 57.

Apud nos ex stylo Divinum nomen in testamentorum confessione, & aliis præmitti- tur. Monteros. in Pract. tract. de los testamen- tos, Pareja nup. 63. Sed etsi præmitteretur, non ideo corrueret ultimum elogium, cum hæc observatio ex pia honestate procedat: cujus rei argumentum ex eo sumitur, quia Anton. Gom. & alii Taurinarum legum Interpretes in l. 3. Matienz. & Azeved. in l. 4. lib. 4. Recop. qui de solemnibus testamenti ex professo disserunt, hujuscæ invocationis ob- liviscuntur, & ita tenet Pareja ubi proximè.

Vers.

Vers. Secundo, nomen Impe- ratoris.

- 3 Instrumento publico adscribendum est no- men Pontificis, Imperatoris, Regis, vel alte- rius supremi Principis intra cujus ditionem con- ditur, & adnotandus annus Pontificatus, Im- perii, aut Principatus, alioqui nullam fidem assequeretur, nisi aliud usu sit receptum, ut apud nos Tusch. Pract. conclus. tit. 1. conclus. 244. num. 26. 28. & 57. Cujac. in novell. ut præponat. nom. Imper. Morl. Empor. Jur. part. 1. tit. de fid. instrument. q. 9. num. 10. Pareja sup. Quæ adhiberi debeant, ut instrumentum pub- licum de jure communi subsistat, tradidere Bart. in l. Si quis ex argentarius, §. Si initium, ff. de edend. Panormitan. in cap. 1. de fid. in- strument. Donellus & Osuald. in d. cap. 8. Lan- franc. tractat. de instrument. fid. De jure nostro regio Bareja de instrum. edit. tom. 1. tit. 1. resol. 3. §. 2. à numero 57. Parlad. quotidian. lib. 2. cap. 20. Avendann. ad tit. de las excepciones, num. 24. Azeved. in l. 13. tit. 25. lib. 4. Recop. qua constitutione forma præscribitur. An in ac- culatione nomen Principis exprimi opus sit, docet Gregor. Lop. in l. 14. gloss. 3. tit. 1. p. 7. qui testatur de consuetudine servari: sed jam in Hispania recessit ab Aula secundum memo- raram constitutionem, quæ hanc inter cæteras accusationis solemnitates non recenset.

Vers. De Indictione.

- 4 Annum indictionis currentis adici in in- strumento publico oportet, ut valeat, nisi con- suetudine aliud servetur. Tusch. de ordin. judic. part. 6. tit. de product. instrument. numero 41. Pareja ubi proximè, num. 17. & 64. Lanfranc. sup. num. 10. ubi idem de errore circa indictio- nis annum. De indictionibus egimus Variar. lib. 1. cap. 12. à num. 16. in unaquaque po- pulus Romanus tributa in hunc modum pen- dere cogebatur: post primum quinquennium solvebatur ferrum ad arma fabricanda, post ultimum Imperatori aurum. Glossa in authent. ut præpon. nom. Imper.

Ad Num. 2.

- 5 Ubique gentium habita est juris ratio, sumpto initio ab aliquo memorando eventu. Sic Christiani à Nativitate, vel Incarnatione D. N. Jesu Christi annos dinumerant, de quo dict. cap. 12. à princip.
- 6 Inter cætera, quæ ad validitatem publici instrumenti omni jure, Canonico, communi, ac Regio necessariò desiderantur, annus con- fessionis recensetur, qui nisi exprimitur, illud profusus fide carebit, l. 13. tit. 25. lib. 4. Re- copil. ubi Azeved. num. 16. Gregor. Lop. in l. 111. tit. 18. part. 3. Anton. Gom. in l. 3. Tau- ri, num. 42. in fin. Tusch. lit. 1. conclus. 244. num. 12. Parlador. quotidian. lib. 2. cap. 20. num. 1. Morla Empor. jur. part. 1. tit. de fid. instrument. quæst. 3. num. 13. Matienz. in l. 2. gloss. 7. nup. 8. tit. 3. lib. 5. Recop. Lanfranc. tractat. de instrument. fid. num. 8. Paz in prax. annor. ultim. de tabellion. num. 26. Aug. Barbo- sa collect. cap. Quoniam contra, num. 18. de probat. ubi alii, Cur. Philip. part. 1. §. 17. num. 29. Parej. sup.

- 7 Hodie in Hispania, ubi usus papyri sigil- latae servatur, non videtur irritum fieri publi-

cum instrumentum ex defectu expressionis an- ni, cum in ipsa papyro sub regio sigillo im- pressus reperitur; etenim annis singulis distri- buitur tabellionibus papyri hujusmodi quanti- tas, ut in illa instrumenta publica conficiant pro anno currenti, pro quo tantum potest de- servire: quæ sub acerrimis poenis præcipiuntur ultra nullitatem, l. 44. tit. 25. lib. 4. Recop. nam cum finis anni inferendi sit, ut de certo tem- pore constet, ea forma per æquipollens pote- rit adimpleri. Marecot. variar. lib. 1. cap. 20. num. 86.

Vers. Quarto, eadem ratione.

8 Similiter opus est diei, & mensis, quo instrumentum conditur, mentionem fieri, ut viribus subsistat, d. l. 13. Recop. l. 2. l. 54. tit. 18. p. 3. Alfar. de offic. Fiscal. gloss. 44. num. 1. Villalob. Erar. commun. lit. 1. num. 112. Garfia de Nobil. gloss. 4. num. 32. Pareja ubi nuper, & alii omnes nuper cumlati num. 6. Horam verò adicere necesse non est, quanquam utile. Gregor. Lop. in l. 54. gloss. 2. tit. 18. p. 3. Parlador. d. cap. 20. num. 9. Barbosa ex aliis ubi proximè; nam si duæ appareant scripturæ ejusdem diei, præfertur horam habens, sicut ex pluribus observavimus Variar. lib. 1. cap. 16. num. 16. & tenet cum aliis Salgad. Labyrinth. cred. p. 2. cap. 4. num. 166. Dies apponi de- bet, quo instrumentum perficitur, etiam alio in- choetur, Greg. Lop. ubi proximè: vel uterque, Tusch. d. concl. 244. num. 17. Si noctu fiat, fat erit diem exprimere, Azeved. in d. l. 13. Recop. num. 15. Quando; & quomodo valeat corrigere errorem in his commissum, tradit Tusch. ex num. 18. Lanfranc. sup. numero 25. Did. Per. in l. 2. vers. Nonò etiam, tit. 5. lib. 2. Ordin. In privatis scripturis ommissio tempo- ris nullitatem non inducit, Azeved. Parlador. Morl. Alfar. & alii ubi sup. num. 6. Sed si in originali authentico dies deficiat, qui in pro- collo reperitur, instrumentum subsistet. Lan- franc. de fid. instrument. numero 43. & quando dies expressus in uno, censetur reperitus in aliis, docet num. 47.

Ad Num. 3.

9 Præter tempus, etiam locus in instrumen- to publico adnotari debet ex omni jure, l. 54. tit. 18. p. 3. d. l. 13. Recop. Gregor. Lop. in d. l. 54. gloss. 4. Alfar. sup. gloss. 43. numero 2. Marecot. variar. lib. 2. cap. 121. numero 34. Matienz. d. gloss. 7. num. 8. Barbosa cum aliis ubi proximè, num. 37. & cap. 3. num. 12. de appellat. in 6. Villalob. sup. num. 114. Azeved. in d. l. 13. num. 19. Cald. Pereyr. de emptio. cap. 15. num. 9. Parlador. d. cap. 20. num. 11. Marant. de ordin. judic. tit. de product. instrum. num. 93. Gratian. decis. 286. Pareja d. num. 57. Unde si abrasio, vel emenda apparuerit, ubi loci sit mentio, fides instrumenti deficiet, l. 111. tit. 18. p. 3. ibi: O en el nome del lugar do fue fecha. Donum autem designare opus non est, quanquam d. l. 13. exigi videatur, quæ alternativè loquitur, & accipi poterit, cum extra oppidum in fundo, aut æde campestri conditur instrumentum. Parlad. ubi proximè, & ita apud nos usu receptum, de quo Lanfranc. sup. num. 8.

Ad

Ad Num. 4.

10 Jure nostro Regio testium subscripto non desideratur, sed præsentia sufficit, d. l. 13. Recop. l. 111. tit. 18. p. 3. quibus hæc solemnitas non memoratur. Parlad. quotidian. lib. 2. cap. 20. num. 15. Anton. Gom. in l. 3. Tauri, num. 30. Villalob. sup. lit. 1. num. 110. Azeved. in d. l. 13. num. 39. Barbosa collect. cap. quoniam contra, num. 28. de probat. & sic observatur, quanquam de jure communi contra sentiant. Tusch. d. concl. 244. num. 7. & alii apud Barbofam collect. cap. 1. in fin. de fid. instrument. quam sententiam fovet lex 54. tit. 18. p. 3. ut nostrates prælaudati observarunt.

Vers. Et licet jure communi.

11 Juxta jus commune duo testes adesse satis erit, ut instrumentum à tabellione fabricatum integram fidem obtineat. Gregor. Lop. in d. l. 54. gloss. Burg. de Paz in l. 3. Taur. num. 124. & alii, quos adducit Barbosa collect. cap. 1. num. 7. de fid. instrum. ac constat apertissime ex l. 111 & 154. tit. 18. p. 3. quibus opponitur lex 54. eod. tit. ubi forma traditur condendis instrumentis hujusmodi, ac duo tabelliones, aut tres testes intercedere jubentur: ex qua D. Covarru. docet, saltem trium præsentiam desiderari, cui assentiunt Orosc. in l. Si quis, Tabularum, ff. de edend. Castill. in l. 41. Taur. Villalob. Errar. commun. opinion. lit. 1. num. 109. Olan. concord. jur. lit. 1. num. 29. de quo consulendi Azeved. in d. l. 13. Recopil. num. 37. Parlad. d. cap. 20. à num. 16. Cur. Philip. part. 1. §. 17. num. 30. Tabelliones ut tutius operentur, tres testes semper adhibere solent, cui consuetudini standum monet Azevedus, quanquam Parladorus legitimam non esse consuetudinem, ut formam inducat, opinatur. Illud quidem tenendum videtur, quod si conficeretur instrumentum ubi solum duo testes reperiri possent, id sustineretur, non obstitente stylo, nec dicta lege 54. Partitar. quæ formam præscripsit non præcisè servandam, sed ut solemniter scriptura perageretur; ideo clausula irritans non est addita: & ex aliis legibus præcatis sic debet intelligi, & declarari. Nec novum est in jure, ut leges ex legibus interpretationem accipiant, sicut notatur in l. Non est novum 26. ff. de legibus: qui sanè intellectus suadetur itidem ex prænotatis supra, num. 10. circa testium subscriptiones, quas pro solemnitate dicta lex 54. requirit; atamen de forma substantiali non habentur, ex l. 111. eod. tit.

12 Ex quibus inferitur, quo remota consuetudine, non erit reprobanda publica scriptura, si in duorum testium præsentia conficiatur, quoniam dum versamur in dubio ob constitutionum, ac sententiam diversitatem, pro validitate actus responsuri monemur, l. Quoties 13. de reb. dub.

Ibi: Qua lege sancitur.

13 Subscriptio eorum, qui contrahunt, vel actum exercent, de quo instrumentum fit, apponi debet in protocollo, non in originali authentico. Parlad. dict. cap. 20. numero 15. Azeved. in l. 13. numero 41. tit. 15. lib. 4.

Recop. Avendann. de exequend. mand. part. 2. cap. 16. num. 2. vers. Quartus casus, Olan. concordant. jur. lit. 1. numero 58. Cur. Philip. part. 1. §. 17. num. 30. Carrasc. in Recop. cap. 11. numero 5. quod si scribere nescierint, aut nequiverint, pro illis unus ex testibus, vel alius se subscribit, ut in d. l. 13. cavetur, ac notant prælaudati. Quæ solemnitas de jure communi, & Partitarum non desideratur, ut colligitur ex l. 54. tit. 18. p. 3. Azeved. & Olan. bi proximè. Sed vide legem Contractus, C. de fid. instrum.

Ad Num. 5.

14 Tabellio instrumenti conditor ei subscribere, propriumque signum apponere tenetur, alioqui nihil ager, l. 13. tit. 25. lib. 4. Recop. l. 54. tit. 18. l. 10. tit. 19. part. 3. Gregor. Lop. in d. l. 54. gloss. 5. Azeved. in d. l. 13. num. 2. & 44. Cur. Philip. ubi proximè. Marant. de ordin. judicior. part. 6. tit. de product. instrum. num. 40. Paz. in prax. annot. ultim. de tabellion. num. 29. Morl. Empor. Jur. part. 1. tit. de fid. instrum. quest. 3. num. 13. Carrasc. ubi sup. Pareja de instrum. edit. tit. 1. resol. 3. §. 2. num. 57. Signum verò imprimatur authenticæ scripturæ, quæ parti traditur, non protocollo; sed in fine cujusque anni tenetur tabellio signum adijcere protocollo instrumentum, quæ illo confecerit anno, ut omnia sub uno signo contineantur, l. 12. tit. 25. lib. 4. Recop.

15 De jure communi signum tabellionis addere de solemnitate substantiali non est. Greg. Lop. & Azeved. ubi nuper, Villalob. sub. lit. 1. num. 98. Marant. ubi proximè.

Vers. Hæc sanè sunt.

16 Est pæterea apud nos alia observanda solemnitas sub pœna nullitatis, & aliis, quia nullum publicum instrumentum scribi potest, nisi in sigillata papyro, cujus supra meminimus num. 7. Pareja ubi proximè, num. 60.

17 Tandem tabellio agnoscere debet eos, qui negotium gerunt, de qua cognitione testificatur, l. 54. tit. 18. part. 3. l. 14. tit. 25. lib. 4. Recopil. Gregor. Lopez. in d. l. 54. gloss. 8. Azeved. in d. 14. Cur. Philip. ubi sup. Burg. de Paz in l. Taur. num. 1279. Pareja num. 59. Verum ex omissione hujus solemnitatis fides instrumento non auferatur. Azeved. num. 7. Burg. Paz num. 1284. Cur. Philip. ibid.

Ad Num. 6.

18 De reprobatione publici instrumenti per testes pluribus egimus Variar. lib. 2. cap. 13. ex num. 112. Et quidem valde communis est opinio docens, tam de jure communi, quam Regio duos testes non sufficere ad infringendam publici instrumenti auctoritatem, & quatuor postulat expressim lex 117. tit. 18. p. ubi Greg. Lop. gloss. 2. Montalv. in l. 18. tit. 8. lib. 2. for. Olan. concord. Jur. lit. 1. ex num. 23. Bobad. Polit. lib. 3. cap. 14. numero 48. Ceval. quest. 43. & 455. de jure communi tres saltem concurrere opus esse, tenent haud pauci apud Farinacium, de falsitat. quest. 158. numero 34. pluri-

Pluribus tamen placet, duos testes omni exceptione majoris instrumenti fidem evertere, etsi instrumentarii non sint, quam sententiam noster Præsul amplectitur.

Vers. Prima conclusio.

19 Duo testes omni exceptione majores ad huc non instrumentarii, si adversus publicam deposuerint scripturam, cujus fidem elidunt, ac destruant. Ita probatur ex legibus regis adductis per me in d. cap. 13. num. 112. ac ex Interpretibus cumulatis numero 124. & aliis, quos laudavit Barbosa collect. cap. Tertio loco, num. 10. de probat. & cap. Cum Joannes. numero 12. de fid. instrument. Adde Lanfranc. tract. de fid. instrument. à num. 31. egregio compendio rem istam enucleantem. Cum testes oporteat omni exceptione majores existere, Pareja de instrum. edit. tit. 1. resol. 3. §. 2. num. 15. hæc qualitas erit præcisè probanda, nec universalis præsumptio idoneitatis præstabit. Menoch. conf. 380. num. 11. Morl. d. tit. de fid. instrum. quest. 6. num. 5. quod regulariter verum est, ut ex pluribus adnotavi Variar. lib. 2. cap. 13. num. 121.

Vers. Secunda conclusio.

20 Quoties duo testes instrumentarii inficiantur, fides illius evertitur. Pro hac assertione plures inveniuntur apud me d. cap. 13. num. 119. Quid si unus contra instrumentum deponat, ibi, numero 122. de quo Lanfranc. ubi nuper.

Vers. Instrumenta autem publica.

21 Instrumentum, ut in judicio probet exhiberi debet ipsi judici, nec proderit coram tabellione, ac testibus præsentari. Barbosa collect. cap. Cum dilectus, num. 7. de fid. instrum. Marant. de ordin. judicior. tit. de product. instrument. num. 46. Paz in Praxi, temp. 8. numero 103. Azeved. in l. 2. num. 3. tit. 5. lib. 4. Recop. Rursus nec fat erit producere scripturam judici, ut juxta illud pronuntiare valeat; nam vel idem originale, vel transumptum in actis reponi debet, ut fides illi possit adhiberi. Sic cum pluribus tradidi Variar. lib. 1. cap. 1. numero 34. Nec ex instrumento non legitime productio sententia ferri potest. Azeved. in l. 2. num. 6. tit. 3. lib. 4. Recop. Licebit tamen judici ex illo se extrajudicialiter instruere, Marant. num. 49.

22 Quod ita compertum est, ut si actor cum libello instrumentum pro fundamento suæ intentionis produxerit teneatur, ut probet, post litem contestatam ipsum reproducere. Paz ubi proximè, Cancr. variar. part. 1. cap. 19. numero 13. Azeved. in d. l. 2. num. 3. qui rectè observat, de jure Regio reproductionem non desiderari, quia l. 1. eodem tit. jubetur actor cum libello primo scripturas producere.

Ad Num. 7.

23 Instrumentum, etsi plura diversa capita complectatur, integrè exhiberi judici debet: adversario autem transumptum tradendum non est, nisi ejus partis, qua producens ad litem utitur Barbosa collect. cap. Contingit, num. 2. de D. de Faria Covar. Enucl.

fid. instrum. & cap. Cum persona, num. 4. de privileg. in 6. Azeved. in l. 3. num. 3. tit. 5. lib. 4. Recop. Orosc. in l. 1. §. Edenda, numero 3. ff. de edend. quod ita est, si producens penes se seriem totius instrumenti habuerit, alioqui edere judici non compelletur, nisi partem, qua est usus, velur si legatarius exhibet clausulam testamenti, quam cum debita solemnitate de originali extrahi postulavit. Cancr. variar. part. 1. cap. 19. num. 25.

Ibi: Sed si ille, contra quem.

24 Sed si parte instrumenti exhibita, adversarius postulet, ut totum edatur, erit audiendus: quod limitatur ex pro nuper adnotatis, ipseque si sua interest, producere debet integram scripturam ex originali extractam. Secundo limitatur, si litigans petat, ut accusationem adversus producentem instituat. Greg. Lop. in l. 112. gloss. 1. tit. 18. p. 3. & in l. 113. gloss. 2. eod. tit.

25 Quanquam de jure transumptum instrumenti producti tradi debeat parti adversæ absque die confessionis, l. 1. §. Editiones, ff. de edend. d. l. 112. Partit. l. 3. tit. 5. lib. 4. Recop. id apud nos in usu non est, sed ut produciatur in judicio, editur litiganti, Azeved. in d. l. 3. num. 12.

26 Consulitur producenti instrumentum quoad unum caput, ne ex aliis sibi præjudicium generetur, ut protestationem præmittat, quod illud non producit, nisi quatenus sibi expedit. Cancr. d. cap. 19. num. 6. Azeved. sup. numero 16. Sed eam cautulam inahem reputat Ceval. commun. cont. comm. quest. 696. Parlad. quotid. lib. 1. cap. fin. p. 1. §. 5. numero 21. Concordari ita possunt, ut scilicet protestatio proficit, ne videatur producens fateri omnia in scriptura comprehensa; non tamen erit impedimento quominus judex decernat ex producto instrumento, si quid in favorem adversarii contineat, de quo Cevallos egit.

Vers. Secundo, est hæc in re.

27 Producentis instrumentum, etsi pœniteat, nequibit illud ex actis detrahere. Orosc. in l. 1. §. Edenda, num. 2. ff. de edend. Azeved. in d. l. 3. num. 5. fit enim productione commune; ideo si petat, adversario est edendum, cui jus quæsitum auferri non poterit. Morl. Emp. Juris part. 1. tit. de fid. instrum. quest. 6. num. 17. vers. Ex quibus, Ceval. q. 696. num. 3. Azeved. in l. num. 13. tit. 5. lib. 4. Recop. Anton. Fab. in ration. ad d. l. 1. §. Edenda. Quod restringitur, nisi instrumentum impugnetur; nam illud retrahi producenti permittitur, Boër. decis. 252. num. 4. Azeved. ubi proximè, & probatur ex l. 3. C. de fid. instrum. l. 116. tit. 18. p. 3.

Ad Num. 8.

28 Jure Canonico, & communi licet instrumentum producere, donec in causa conclusum non est: deinceps regulariter non admittuntur. Idem statuitur l. 34. in fin. tit. 16. p. 3. ubi Greg. Lop. gloss. 5. Lanfranc. de fid. instrum. num. 29. Barbosa collect. cap. ex tenore, num. 18. de testib. Morl. sup. quest. 5. num. 1. Cancr. cap. 19. num. 9. Mascard. de probat. concl. 926. n. 1. Ceval.